

GUIDE · BILPLEIE

7 ting bilvaskehallen aldri forteller deg — og hvorfor lakken din betaler prisen

Ingen av punktene under handler om at bilvaskehaller er en svindel. De handler om hva en maskin fysisk kan gjøre på fire minutter for hundre kroner, og hva den ikke kan.

En automatvask er en god handel for det den er laget for: å få bort veisalt, sand og fugleskitt før det rekker å gjøre skade. Kjører du forbi en hall og tenker at det holder for i dag, har du som regel rett.

Problemet oppstår når den samme vasken er alt bilen får i fem år. Da bygger det seg opp konsekvenser som ingen forteller deg om ved betalingsautomaten, fordi de ikke synes i regnværet du kjørte inn i — bare i sollys, og bare etterpå.

Her er sju av dem, med det du kan gjøre med hver enkelt.

De sju punktene

1. Børstene tar med seg forrige bils sand

Børstene i en vaskehall er myke nok i seg selv. Det er ikke børsten som riper — det er det den bærer med seg. Bilen foran deg kom inn med veisand, bremsestøv og små steinpartikler, og en del av det sitter fortsatt i børsten når den treffer panseret ditt.

Resultatet heter swirls: tusenvis av mikroriper i klarlakken, alle omtrent like dype, alle i samme sirkulære mønster. De er for fine til å kjennes med fingeren og for grunne til å synes i overskyet vær. I direkte sollys, sett fra siden, ser du dem som et spindelvev som følger deg når du flytter deg.

De sitter i klarlakken, som er noen få hundredels millimeter tykk. Ingen vask fjerner dem, fordi de ikke er skitt — de er fjernet materiale. Det eneste som tar dem bort er polering, altså å slippe klarlakken ned til bunnen av ripen.

★ GJØR DETTE

Sjekk selv: kjør bilen ut i sollys, se på panseret fra siden. Ser du sirkler som følger lyset, er det swirls.

2. Vannet har vært brukt før

De fleste vaskehaller resirkulerer vaskevannet. Det er både lovpålagt håndtering av oljeholdig avløp og god miljøpraksis, og det er ikke noe å klage på i seg selv.

Men resirkulert vann er filtrert, ikke rent. Filtrene tar de store partiklene; de fineste blir med rundt. Det er derfor det siste skyllet i en god hall gjøres med rent, ofte avsaltet vann — og det er det trinnet som skiller en velholdt hall fra en som bare er billig å drive.

Det samme gjelder i selvvaskehallen: svampen som henger på veggen har vært på førti biler siden den sist ble skylt, og den har vært i grus på gulvet minst én gang. Bruk den på lakken din, og du sliper med det forrige bilist tok med seg inn.

✦ GJØR DETTE

Ta med din egen mikrofibervott til selvvaske. Den koster under to hundre kroner og varer i årevis.

3. Avfettingen skal aldri tørke inn — men den rekker det

Avfetting er alkalisk og skal løse opp veifilm, olje og asfaltsøl. Den fungerer ved å ligge på i noen minutter og så skylles av mens den fortsatt er våt. Det er hele bruksanvisningen, og den står på dunken.

I en travel hall på en varm dag rekker den å tørke inn på panseret før dysene kommer tilbake. Da sitter kjemien igjen på overflaten i stedet for å bli skylt bort, og det er den som etterlater striper og matte felt.

Verst går det ut over de delene som ikke er lakkert: sorte plastlister blekner, blank aluminium på felger blir matt, og gummilister tørker ut. Det er ikke bilvasken som er problemet — det er tiden mellom påføring og skylling.

✦ GJØR DETTE

Vask aldri i direkte sol, verken selv eller i en åpen hall. Varm lakk tørker kjemien inn før du rekker å skylle.

4. «Voks» i maskinen er sjelden voks

Det som sprayes på i det siste trinnet er som regel en polymer- eller silikonemulsjon. Den legger seg på våt lakk, gjør at vannet renner av i store flak i stedet for å bli liggende i dråper, og gir bilen en glans som ser overbevisende ut når du kjører ut.

Hovedjobben er å få bilen tørr uten tørkestriper. Beskyttelse er en bieffekt, og den måles i dager, ikke måneder. Etter to–tre vasker er den borte.

Ekte voks eller en syntetisk forsegling påføres på tørr, ren lakk, får tid til å binde seg og varer i måneder. Keramisk coating er samme idé, bare hardere og med år som enhet. Ingen av delene kan sprayes på en våt bil på ni sekunder — og det er verdt å vite når du vurderer om «voks» i menyen er verdt de tjue kronene ekstra.

✦ GJØR DETTE

Perler vannet fortsatt på panseret to uker etter vask, har du beskyttelse. Gjør det ikke, hadde du en tørkehjelp.

5. Interiøret blir støvsugd, ikke rengjort

En maskin gjør ingenting innvendig. Det som kalles innvendig vask i en servicehall er som regel en rask støvsuging og en klut med universalmiddel over dashbordet.

Universalmiddelet etterlater ofte en blank silikonfilm. Den ser ren ut i to dager, tiltrekker seg støv, og gir gjenskinn i frontruten når solen står lavt.

Det som ikke blir gjort: setene, der smuss ligger nede i fibre og ikke på toppen av dem; luftdysene; skinnene under setene; belter; og hulrommet mellom sete og midtkonsoll, der alt som noen gang er mistet i bilen befinner seg. Skal setene faktisk bli rene, må de dyprensес vått og trekkes opp igjen — det er en annen jobb, ikke en grundigere versjon av den samme.

✦ GJØR DETTE

Kjenn på setet med håndflaten. Er det stivt eller klissete, sitter smusset i fibre og en klut hjelper ikke.

6. Lyktene gulner, og ingen vask stopper det

Frontlyktene er polykarbonat med et tynt UV-beskyttende lakklag utenpå. Det laget slites bort av sol, veisalt, sand og vaskemidler — også av vaskemidlene i hallen, som er sterkere enn det du bruker hjemme.

Når laget er borte, oksiderer plasten under. Gulfargen er ikke skitt som sitter fast; det er selve materialet som brytes ned. Derfor blir de ikke lysere av å vaskes oftere.

Konsekvensen er ikke bare kosmetisk. Matt, gulnet plast sprer lyset i stedet for å slippe det gjennom, og lyskjeglen mister både rekkevidde og skarp kant. Det merkes mest på mørke landeveier uten gatelys — altså akkurat der lyktene skal gjøre jobben sin.

Løsningen er å slipe bort det oksiderte laget i flere korn og forsegle plasten på nytt med UV-lakk. Blir det bare polert uten ny forsegling, er gulfargen tilbake i løpet av et år.

✦ GJØR DETTE

Hos oss koster lyktepolering kr 1 000 for to lykter, kr 1 500 for fire — med ny UV-forsegling, ikke bare polering.

7. Hva du faktisk kan gjøre selv — og når det lønner seg å sette det bort

Det meste av dette kan du gjøre selv, og noe av det bør du. En bil som vaskes riktig annenhver uke trenger sjelden mer enn det — og «riktig» er sju vaner som til sammen tar ti minutter mer enn å gjøre det galt.

De sju vanene står i neste seksjon, sammen med de fire tilfellene der en maskin og en lakktykkelsesmåler faktisk er nødvendig.

✦ GJØR DETTE

Regelen er enkel: vedlikehold gjør du selv, korrigering setter du bort. Det er ikke to nivåer av samme jobb.

Slik vasker du uten å lage nye riper

- ✦ To bøtter: én med såpe, én med rent skyllevann. Vasken skylles i den rene før den går tilbake i såpen. Det er dette ene grepet som forhindrer flest riper.
- ✦ Skyll løs sand av bilen først, med lavt trykk, før noe berører lakken.
- ✦ Vask felgene før lakken, med egen bøtte og egen børste. Bremsesøv er metall.
- ✦ Bruk pH-nøytralt bilshampo, ikke oppvasksåpe. Oppvasksåpe tar med seg beskyttelsen du eventuelt har.
- ✦ Vask ovenfra og ned, i rette drag, aldri i sirkler. Sirkler er nettopp mønsteret du vil unngå.
- ✦ Tørk med en stor, myk mikrofiberduk du legger på og drar — eller la den suge, uten å gni.
- ✦ Aldri i direkte sol, og aldri på varm lakk.

Når det lønner seg å sette det bort

Fire tilfeller, og de har det til felles at de ikke er vedlikehold. De er korrigerende — å gjenopprette noe som allerede er blitt dårligere — og de krever maskin, erfaring og en lakktykkelsesmåler.

- ✦ Swirls og matt glans. Polering sliper klarlakken ned til bunnen av ripene. Gjøres det feil, går det ikke å angre. 1-trinns polering koster kr 2 399 hos oss for liten bil.
- ✦ Varig beskyttelse. Keramisk coating er kr 8 999 med tre-trinns polering som forarbeid — og forarbeidet er selve jobben, fordi en coating på ukorrigert lakk låser feilene fast under et lag som skal vare i årevis.
- ✦ Setene og interiøret, når smusset sitter i fibre og ikke på overflaten.
- ✦ Salg. En bil som skal selges tjener inn en klargjøring flere ganger, og det er den ene gangen kjøperen ser på lakken i sollys med vilje.

Og for ordens skyld

En godt drevet moderne hall med myke tekstilbørster og rent sluttskylt er bedre for lakken enn en dårlig håndvask med feil svamp. Det er ikke maskinen mot mennesket — det er hva som sitter i det som berører lakken, og hvor lenge kjemien får ligge.

Vil du vite hvor bilen din faktisk står, ta den ut i sollys og se på panseret fra siden. Det tar tretti sekunder og svarer på det meste av dette.

Prisene i guiden er våre egne, for liten bil som basis. SUV legger til 30 prosent, varebil 40.

Klar når du er — fast pris før vi starter

Skann koden, eller skriv adressen under i nettleseren.

renmester.no/bil/bestill